

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

NAPAJEDLA (okr. Zlín)

„Na Kapli“. Středověk (14.-16. stol.). Záchraný výzkum.

Při sledování a dokumentaci výkopových rýh v trati „Na kapli“ v historickém jádru města byly zjištěny pozůstatky středověkého opevněného sídla, které bylo v písemných pramenech označováno k roku 1366 jako hrad (castrum). Jádro lokality tvoří obdélník o rozměrech 40 x 26 m (zjištěny zbytky kamenné zástavby a pravděpodobně také fortifikace). Její počátky lze podle keramických nálezů klást do doby kolem poloviny 14. století, kdy zde na ochranu brodu přes řeku Moravu vzniklo opevněné sídlo. Definitivní zánik lokality lze klást patrně do doby na přelomu 15. a 16. století. Na místě původního hradu pak vznikla nová zástavba, jejíž počátky lze klást na základě nalezeného archeologického materiálu do 18. století.

Jiří Kohoutek, Radka Kadlčíková, ÚAPP Brno

Resumé:

Napajedla (Bez. Zlín). „Na Kapli“. Mittelalter (14-16 Jh.). Rettungsgrabung.

NÁMĚŠŤ NAD OSLAVOU (okr. Třebíč)

Intravilán obce. Středověk. Zděný objekt a základy ohradní zdi. Záchraný výzkum.

1. V květnu až listopadu 1996 proběhla rekonstrukce kanalizace ve středu města. Přitom bylo porušeno a zničeno středověké kamenné zdivo na vápennou maltu v prostoru před barokním mostem, nedaleko farního kostela. Jednalo se o stavbu o rozměrech 6 x 3,5 m o síle zdiva 0,6 m. Došlo bohužel ke zničení výplně objektu a tak jej není možno jednoznačně datovat. Pouze nepřímo lze objekt datovat před výstavbu barokního mostu z první třetiny 18. století.

2. V prostoru dnešního náměstí před místní drogerií byl výkopem porušen základ ohradní zdi, vymezující přístup do města. Tento základ, patrně středověkého stáří byl tvořen velkými kameny uloženými pouze na hlínu. Tato zeď pouze vymezovala teritorium městečka a mohla zároveň sloužit jako lehké opevnění. Zeď je zachycena na obrazu zámku a města z první třetiny 18. století.

Petr Obšusta, ZMM Třebíč

Resumé:

Náměšť nad Oslavou (Bez. Třebíč). Intravilan der Gemeinde. Stadt. Mittelalter. Rettungsgrabung.

NOVÝ JIMRAMOV (okr. Žďár nad Sázavou)

„Štarkov“. Středověký hrad Skály. Povrchový průzkum.

Při opakované návštěvě v červenci 1996 bylo zjištěno výrazné porušení terénu, způsobené těžbou dřeva. Povrchovým sběrem zde byl získán soubor středověké keramiky. Místo nálezu se nachází západně od hradu již mimo jeho opevněný areál na mírně svažitém plató při lesní cestě k Jimramovským Pasekám. V sousedství této komunikace byl proveden informativní mělký vryp, při němž bylo získáno množství středověké keramiky, uložené mělce pod povrchem a vytvářející zde výrazné souvrství. Součástí souboru, získaného vrypem, byl také zlomek kovového plátu.

Soubor nálezů představuje 25 střepů a jeden barevný kov. 7 střepů pochází z ložického poháru (okraje a dna), část prošla druhotně žářem. Dno má průměr 65 mm. Dále 6 tuhových střepů šikmo vytažených okrajů, z nichž 4 jsou z jedné nádoby, 2 okraje téže nádoby svísele vytažené šedé barvy s materiálem obsahující slídu, 3 velmi drobné úlomky horních částí okrajů vně vykloněných šedé a černé barvy, 2 okraje a jedna výduť druhotně prošlé žářem a výduť zdobená radélkem (pás šikmých obdélníků), tenkostěnná, se stříbřitě lesklým povrchem z velmi jemně plaveného materiálu. Dále úlomek okraje hrnku s uchem o velikosti 34 mm středem prožlabeným, vyrobeného z šedé slídnaté hmoty a 2 kusy komorového kachle opět z materiálu obsahujícího jemně mletou slídu. Soubor uzavírá úlomek o velikosti 75 x 14 mm a síle 4 mm patrně bronzového plátu mírně prohnutého, snad část kotle.

Převážná většina keramiky je v souladu s dosud známými nálezy z hradu Skály datovanými do konce 14. a počátku 15. st. Získaná tuhová keramika se na lokalitě objevuje poměrně řídko.

Jaroslav Sadilek, Olešnice na Moravě

Ludvík Belcredi, MZM Brno

Resumé:

Nový Jimramov (Bez. Žďár nad Sázavou). „Štarkov“. Mittelalterlicher Burg Skály. Terrainbegehung.

OCHOZ (okr. Brno-venkov)

Hádecký rybník. Základní mapa 24 - 413 Mokrá-Horákov 1 : 25 000 (206 mm od V s. č. a 146 mm od S s. č.). Novověk. Vápenické pece. Povrchový průzkum.

V souvislosti s aktualizací staršího data výzkumu bych chtěl připomenout zjištění z r. 1994. K objevu rozrušených vápenných pecí milířového charakteru došlo dne 27. 2. 1994 po vypuštění rybníku "Pod Hádkem". Pod hranou levého břehu, asi 50 metrů od čela hráze byly zjištěny erozí rozrušené dva vápenické objekty. Zmíněné objekty se v terénu projevovaly jako nevýrazné násypy tvořené černošedou popelovitou hlínou s výraznou kumulací červeně propálených úlomků výmazu. V bezprostřední blízkosti pecí bylo nasbíráno několik keramických střepů pozdně středověkého až novověkého charakteru. V úpravě povrchu převládala hnědá a zelená poleva. Většina keramických zlomků měla tmavě šedý povrch s vysokým obsahem slídy. Tento druh keramiky byl zdoben dekorem tzv. řetízkováním (od 18. století). Pravděpodobně se jednalo o vápenné pece tzv. "selského typu" jež byly kdysi zatopeny vodami Říčky po napuštění Hádeckého rybníku.

Další pec byla porušena při stahování dřeva u cesty směrem k hádecké estavele. Jednalo se o vápennou pec "selského typu" s vnitřní obdélníkovou kamennou konstrukcí. Objekt se nachází přímo pod lesní cestou a byl již mnoho let narušován splachy a půdní erozí. Identifikovala jej značná koncentrace přepálené hlíny a uhlíků. Podle jediného nalezeného střepu (ivančická keramika) lze objekt datovat do 18.-19. stol.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé:

Ochoz (Bez. Brno-venkov). Mährische Karst-Süden. Kalkofen. Neuzeit (18.-19. Jh.). Oberflächebegehung.